

Fiskeri- og kystdepartementet
Boks 8118 Dep
0032 Oslo

Landbruks- og matdepartementet
Boks 8007 Dep
0032 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2005 / 34	Doknr.: 53
Mottatt: 3 FEB 2005 AP/PTF	
Saksbøn.: JAM	Ark.: 60
Kopi:	Avskr.:

Hovedadministrasjon Ås
POSTBOKS 5010 - 1432 ÅS
TELEFON: 64 94 95 00 TELEFAKS: 64 94 95 02

Sunnalsøra
6600 SUNNDALSØRA
TELEFON: 71 69 53 00 TELEFAKS: 71 69 53 01

Averøy
EKKILSØY - 6530 AVERØY
TELEFON: 71 51 55 80 TELEFAKS: 71 51 55 81

E-POST: akvaforsk@akvaforsk.nlh.no
INTERNETT: www.akvaforsk.no
BANKGIRO NR.: 9650.26.47900
FORETAKSNR.: 965 487 034 MVA

Vår ref.

Deres ref.

Dato

Ås 1. februar 2005

Høringsuttalelse om "Den blå-grønne matalliansen: Samlet innsats og ny struktur"

Vedlagt er AKVAFORSKs høringsuttalelse om innstillingen fra styringsgruppen for den blå-grønne matalliansen. Uttalelsen er godkjent i AKVAFORSKs styre 31. januar 2005.

Hilsen fra

AKVAFORSK

for
Bjørn Skjævestad
Administrerende Direktør

Olai Einen
Forskningsdirektør

Høringsuttalelse fra AKVAFORSK om ”Den blå-grønne matalliansen: Samlet innsats og ny struktur”

Generelle kommentarer

AKVAFORSK stiller seg positive til å samordne forskningen innen det blågrønne området og å ta ut synergier innen forskning, innovasjon og forvaltning. Vi opplever at man fra offentlig hold har finansiert og bygd opp for mange parallelle miljøer som fører til stor spredning av offentlige midler innen samme fagområder. Norge trenger å samle kreftene innen FoU på blå-grønn sektor. Framtidens konkurransearena innen FoU bli mer og mer internasjonal og i mindre grad nasjonal, noe som spesielt gjelder for akvakultur som har vært og vil bli det raskest voksende segmentet innen matproduksjon de neste 10 årene.

Innstillingen har som utgangspunkt at de involverte instituttene skal ha like rammebetingelser og like konkurransevilkår om forskningsmidler. Hittil har AKVAFORSK opplevd at finansieringen av forskningsinstituttene har vært svært forskjellig med hensyn på investeringer og drift av forskningsstasjonene, men også i form av generelle midler fra departementene. Derfor støtter AKVAFORSK intensjonen om like rammebetingelser. For AKVAFORSK vil en likeverdig behandling når det gjelder rammevilkår, spesielt mhp finansiering av forskningsstasjonene, bety en betydelig forbedring.

Akvakultur er et område der det er tydelige synergier mellom blå og grønn sektor, og der det er stor næringsmessig vekst (5-15% årlig) både nasjonalt og internasjonalt. AKVAFORSK har med sine samarbeidspartnere fra landbruksiden (UMB, NVH, Matforsk) gjennom mange år vist at det er store synergier mellom landbrukskompetanse og akvakultur. Historisk begynte dette med forskning på avl og ernæring/fôr der en kunne nyttiggjøre seg basiskunnskap fra husdyrbruk og anvende dette på fisk. Videre har denne typen synergier blitt svært viktig innen helse og matforedling. I dag ser vi at det innen genomforskning er svært fruktbare samarbeid mellom forskere som arbeider med både storfe og fisk. Synergiene mellom landbruk og akvakultur er også åpenbare i industrien innen fôr, helse, avl, foredling, logistikk, sporbarhet, distribusjon og internasjonal markedskunnskap.

I innstillingen foreslår man å slå sammen den næringsrettede forskningen innen matforedling, fiskeri og akvakultur. Den næringsrettede forskningen innen husdyrbruk og landbruk holdes utenfor. AKVAFORSK oppfatter at både matforedlingsforskningen og fiskeriforskningen på lik linje med husdyrforskningen allerede er samordnet og strukturert i Norge. En tydeligere arbeidsdeling mellom instituttene innen disse områdene kan ytterligere forbedre dette. Innen akvakulturforskningen er derimot strukturen fragmentert. Selv om Norge er et av de landene i verden som samlet bruker mest midler på akvakulturforskning, er hvert enkelt forskningsmiljø relativt små i internasjonal sammenheng. Flere land ser potensialet i akvakultur og satser store beløp på å utvikle sin akvakulturnæring. En fortsatt fragmentert og lite samordnet struktur i Norge vil føre til at vi mister muligheten til å forsvare og utvikle et forskningslederskap i internasjonal sammenheng innen et meget spennende marked. Samtidig ser vi en internasjonal trend hvor næringen/ de kommersielle selskapene (og til og med nasjoner) kjøper forskningstjenester der de er billigst og best. I dag får AKVAFORSK det meste av sine industriinntekter fra internasjonale selskaper innen avl/genetikk, internasjonal ingrediens/råvareindustri og fra samarbeid med de norske internasjonale aktørene innen fôr og oppdrett. Vår internasjonale aktivitet kommer den norske næringen til gode igjennom billigere og mer effektive råvarer, økt kunnskap om kvalitetskrav til norsk produsert fisk og læring fra oppdrett av andre arter. Vi ser store muligheter for internasjonal ekspansjon og gjennom det også muligheten for å åpne dørene for norsk leverandørindustri og norske investorer og industrielle aktører.

AKVAFORSK sitt primære ønske vil være å samordne de beste akvakulturforskningsmiljøene i Norge for å skape en internasjonal slagkraftig forskningsenhet. Dessverre blir ikke denne muligheten utnyttet i innstillingen om Blå-grønn matallianse. Årsaken til dette er at skillet mellom næringsrettet- og forvaltningsrettet forskning blir overordnet det å lage en slagkraftig enhet i Norge som er godt rustet i internasjonal konkurranse. AKVAFORSK vil henstille til at det blir vurdert å lage ett nasjonalt akvakulturforskningsinstitutt med basis i de beste akvakulturforskningsmiljøene.

Akvakulturforskningen bør ikke være integrert med fiskeri og matforedlingsforskningen, men i stedet utvikle forpliktende allianser/samarbeid med tilgrensende sektorer (øvrige marin forskning, husdyrforskning, landbruksforskning, teknologiforskning, miljøforskning, veterinærforskning og human ernæringsforskning). Den nye enheten bør sortere under det departementet som har ansvaret for havbruk/akvakultur.

I tillegg til ovennevnte argumentasjon vil en slik satsning gi raskere implementering og resultater samt mer effektiv bruk av offentlige midler.

Kommentarer til hovedpunktene i innstillingen

Selv om AKVAFORSK primært ønsker en annen modell for blå grønn matallianse har vi valgt sekundært å gi kommentarer til modellen foreslått i innstillingen:

- **etablere en fellesarena; Den blå-grønne matalliansen – for de blå og grønne forskningsaktørene.**

AKVAFORSK ser behovet for en koordinering innen dette området, men vi er tvilende til den faktiske betydning den foreslåtte fellesarenaen kan ha. Da dette organet ikke vil ha noen sterke økonomiske virkemidler vil det i liten grad kunne foreta omfordelinger og videre strukturering innen denne sektoren. Den foreslåtte sammensetningen av dette fellesorganet omfatter de viktigste offentlige aktørene. Derfor kan dette organet bidra til en viss samordning basert på frivillighet, og henstille til økonomiske føringer fra forskningsrådet, departementene og næringsenes forskningsfond. Utover den foreslåtte representasjon i det koordinerende organet vil vi foreslå at det blir en betydelig representasjon fra næringslivet for å sikre fokus på verdiskaping og innovasjon i denne sektoren.

- **skille mellom institutter som arbeider med næringsrettet og forvaltningsrettet forskningsvirksomhet,**

I følge innstillingen vil 1/3 av forskningen legges til det næringsrettede konsernet, mens de resterende 2/3 forblir i de eksisterende forvaltningsinstituttene (HI, NIFES og VI). I det påtenkte næringsrettede konsernet vil det være om lag 250 forskere og 500 ansatte totalt, mens de forvaltningsrettede instituttene vil ha om lag 500 forskere og 1100 ansatte totalt. AKVAFORSK tror dette skillet vil bli vanskelig å overholde og skaper behov for å ivareta mange separate miljøer. Det er stor fare for at man bygger opp parallell kompetanse og fasiliteter (stasjoner, laboratorier m.m). Dette kan igjen føre til at alle miljøene blir for små i en internasjonal konkurransearena. Vi kan ikke se at det er behov for å skjerme 2/3 av forskningen innen for blå-grønn sektor og kun bruke denne til forvaltningstøtte. Forvaltningsinstituttene har i dag en betydelig og viktig næringsrettet forskning innen akvakultur: Mesteparten av forskningen som går på å utvikle nye arter for oppdrett, helse og vaksiner, fôr, produksjonsbiologi, produktkvalitet, slaktning og foredling har en næringsmessig begrunnelse. For at vi skal kunne få en sterk motor innenfor akvakultur (havbruk) på næringsrettet forskning er det viktig at store deler av aktiviteten innen dette området ved de forvaltningsrettede instituttene går inn i det næringsrettede konsernet.

